

Sygn. akt IV Kz 370/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Chodak

Sędziowie: SO Andrzej Almert (spr.)

SR Janusz Kawalek (del.)

Protokolant: prot. D. W.

przy udziale Marii Zębali Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2014 roku

w sprawie przeciwko

S. S.

podejrzanemu o popełnienie przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

zażalenia obrońcy podejrzanego

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 30 maja 2014r. sygn. akt IX K 322/14/K

w przedmiocie umorzenia postępowania i orzeczenia względem podejrzanego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym

na zasadzie art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 71 § 3 k.p.k.

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie postanowieniem z dnia 30 maja 2014r. sygn. akt IX K 322/14/K:

I. na zasadzie art. 354 k.p.k., art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie w sprawie przeciwko S. S. podejrzanemu o to, że:

w okresie od nieustalonego dnia 2009 roku do dnia 2 grudnia 2013 roku w B. woj. (...) znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną F. S., poprzez wszczynanie awantur, ubliżanie słowami uznanymi za obelżywe, grożeniem pozbawienia życia i zdrowia, ponizanie, ciągnięcie za włosy, zadawanie uderzeń pięściami w głowę i inne części ciała oraz kopanie po całym ciele, a

- w dniu 21.06.2011 r. spowodował u niej obrażenia ciała w postaci stłuczenia głowy i twarzoczaszki z krwiakiem okolicy prawego oczodołu oraz stłuczenia ramienia prawego, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jej ciała na okres poniżej 7 dni;

- w dniu 02.12.2013 r. poprzez szarpanie, popychanie, zadawanie uderzeń pięściami w głowę i plecy, szarpanie za włosy oraz kopanie po całym ciele, spowodował u niej obrażenia w postaci stłuczenia głowy i klatki piersiowej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jej ciała na okres poniżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

II. na zasadzie art. 93 k.k. i art. 94 § 1 k.k. orzekł względem podejrzanego S. S. środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym;

III. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. i art. 29 ustawy z dnia 7 czerwca 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 14 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B. kwotę 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej podejrzanemu z urzędu;

IV. na zasadzie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami sądowymi za niniejsze postępowanie obciążył Skarb Państwa.

Przedmiotowe postanowienie zaskarżone zostało przez obrońcę podejrzanego w zakresie jego punktu II. Skarżący zarzucił:

1) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a to:

a) art. 6 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez nie ustanowienie obrońcy z urzędu dla S. S., (który nie posiadał obrońcy z wyboru), w sytuacji, kiedy w niniejszym postępowaniu istniał przypadek tzw. obrony obligatoryjnej, a to w związku z uzasadnionymi wątpliwościami co do poczytalności tego podejrzanego oraz poprzez nie odebranie - na rozprawie przed Sądem - wyjaśnień od w/wymienionego w zakresie dotyczącym m.in. jego choroby psychicznej i prób jej leczenia,

b) art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez brak właściwego uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w zakresie dotyczącym zaawansowania choroby psychicznej podejrzanego w kontekście podstaw stosowania środków zabezpieczających,

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, a to uznanie, iż stan zdrowia S. S. uzasadnia orzeczenie względem niego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia go w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, kiedy

zebrany - w stosownym zakresie - materiał dowodowy jest niepełny i niejasny.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie skarżącego obrońcy podejrzanego skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy podejrzanego S. S. do ponownego rozpoznania z uwagi na stwierdzenie przez Sąd Odwoławczy bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 11 kpk w zw. z art. 71 § 3 kpk.

Wpierw zważyć należy, iż zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2002 r., sygn. akt I KZP 7/02 (OSNKW 2002/7-8/59, Prok.i Pr.-wkł. 2002/7-8/7, Wokanda 2002/9/15, Biul. SN 2002/4/16, LEX nr 52275), sąd nie może tylko umorzyć postępowania - bez stosowania środka zabezpieczającego

- jeżeli podejrzany popełnił zarzucany mu czyn w stanie niepoczytalności, lecz nie zachodzi potrzeba zastosowania środka zabezpieczającego.

Dlatego też pomimo wskazanego zakresu zażalenia Sąd Odwoławczy rozpoznając wniesiony w niniejszej sprawie środek odwoławczy, odniósł się do zaskarżonego postanowienia jako całości, nie zaś jedynie jego pkt. I.

Zważyć należy, iż podejrzany nie bierze udziału w posiedzeniu tylko wówczas, jeżeli z opinii biegłych wynika, że byłoby to niewskazane, jednakże również i wówczas sąd może uznać jego udział w tej czynności za konieczny. Druga z wymienionych ewentualności w rozważanej sprawie jednak nie zachodzi, bowiem z opinii sądowo-psychiatrycznej wynika jednoznacznie, iż S. S. jest zdolny do brania udziału w toczącym się postępowaniu karnym (k. 68). Wyklucza to możliwość przyjęcia, że według biegłych, udział podejrzanego w posiedzeniu byłby niewskazany. Fakt ten, w zestawieniu z treścią art. 354 pkt 2 zdanie pierwsze k.p.k. prowadzi do oczywistego wniosku, że udział podejrzanego w posiedzeniu był obowiązkowy. Kategoryczny zapis "rozpoznanie sprawy na posiedzeniu z udziałem prokuratora, obrońcy i podejrzanego" wyklucza możliwość rozpoznania sprawy w tym trybie pod nieobecność któregokolwiek z wymienionych podmiotów. Treść protokołu posiedzenia sądu z dnia 30 maja 2014r. dowodzi, iż czynność ta przeprowadzona została pod nieobecność podejrzanego, co w zestawieniu z przepisami art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 71 § 3 k.p.k. pozwala na stwierdzenie, że wydanie zaskarżonego orzeczenia poprzedzone zostało rażącym naruszeniem prawa procesowego, mającym charakter bezwzględny powodu odwoławczego. Konsekwencją tego stanu rzeczy stała się konieczność uchylecia zaskarżonego postanowienia, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. (por. postanowienie SN z dnia z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt II KK 139/05, LEX nr 157553).

Ponownie procedując w sprawie Sąd Rejonowy będzie miał na uwadze wyżej wskazane uwagi, zważy również, iż uzasadnienie postanowienia o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym winno zawierać m.in.: ustalenia faktyczne, ze wskazaniem stosownych dowodów stanowiących podstawę ich dokonania, wskazujące na sprawstwo podejrzanego w zakresie stawianych mu zarzutów, analizę elementów składających się na szkodliwość społeczną zarzucanych czynów i ocenę stopnia tej szkodliwości (zgodnie z art. 94 § 1 k.k. umieszczenie sprawcy w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym jest możliwe tylko wówczas, jeżeli popełnił on czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości), a także rozważania związane z wysokim prawdopodobieństwem popełnienia takiego czynu ponownie (postanowienie SN z dnia 5 października 2005r, sygn. akt II KK 139/05, LEX nr 157553).

Dlatego też Sąd Rejonowy poczyni w sprawie pełne ustalenia faktyczne nie tylko co do kwestii wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego, którego dopuścił się podejrzany oraz wysokiego prawdopodobieństwa, że popełni taki czyn ponownie, ale również w kwestii sprawstwa zarzucanego podejrzanemu czynu.

W zaskarżonym postanowieniu ustaleń faktycznych w tym zakresie brak. Nie sposób za takowe bowiem uznać stwierdzenia Sądu meriti, iż „okoliczności popełnienia czynu zabronionego opisanego we wniosku nie budzą żadnych wątpliwości. Zebrany w sprawie materiał dowodowy, a zwłaszcza: zeznania świadków, dowody z dokumentów w tym zaświadczenia lekarskie, opinia (...), dokumentacja fotograficzna wskazują, że podejrzany popełnił zarzucany mu czyn zabroniony. Opisane powyżej dowody wzajemnie się uzupełniają, tworząc jednolity obraz przebiegu zdarzeń. Nie ma zatem żadnych powodów aby je kwestionować. Ponadto zeznania świadków są wzajemnie zbieżne, spójne i logiczne. W świetle powyższego wyjaśnienia podejrzanego w których nie przyznaje się do winy stanowią jedynie próbę uniknięcia odpowiedzialności karnej”.

Sąd Rejonowy wypowiadając się na temat konieczności orzeczenia względem podejrzanego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia go w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym będzie miał na uwadze fakt, iż biegły A. W. składając na posiedzeniu w dniu 30 maja 2014r. ustną uzupełniającą opinię sądowo - psychiatryczną (k. 104), podał, że „gdyby podejrzany leczyl się ambulatoryjnie to nie byłoby potrzeby stosowania detencji”. Uwzględni, że podejrzany po odbyciu leczenia w Szpitalu (...)w K., które miało miejsce w okresie od dnia 2 grudnia 2013r. do dnia 3 lutego 2014r. (k. 120), zadeklarował chęć kontynuowania leczenia w warunkach ambulatoryjnych.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy ustali czy podejrzany leczenie to podjął, zwracając się w tym celu do podejrzanego o przedłożenie do akt sprawy zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego ewentualne podjęcie przez niego leczenia ambulatoryjnego. W razie potwierdzenia faktu leczenia ambulatoryjnego, Sąd Rejonowy winien zwrócić się do placówki, w której podejrzany kontynuuje leczenie, o przedłożenie do akt sprawy dokumentacji lekarskiej z okresu leczenia ambulatoryjnego, a następnie, w oparciu o powyższą dokumentację, dopuści uzupełniającą opinię biegłych lekarzy psychiatrów na okoliczność ustalenia aktualnego stanu zdrowia psychicznego podejrzanego, w tym stwierdzenia czy w wyniku kontynuowania leczenia w trybie ambulatoryjnym udało mu się osiągnąć wgląd w swoją chorobę, a zwłaszcza czy podtrzymują oni, iż stosowanie wobec podejrzanego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym jest niezbędne.

Z tych też przyczyn Sąd Odwoławczy zaskarżone postanowienie uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania.

SSO Andrzej Almert SSO Krzysztof Chodak SSR del. Janusz Kawalek

(...)

1. (...);

2. (...)

(...)

(...)